

Belge	Türü	Duyuru
	Sayısı	2019/73
	Konusu	VIOP'ta Devreye Alınması Planlanan Akşam Seansı Uygulaması Hk.
	Onay Tarihi	18/11 /2019
	Hazırlayan	Türev Piyasalar Operasyon Direktörlüğü
	Dağıtım	VIOP Üyeleri, Veri Yayın Kuruluşları (VYK), Yazılım Sağlayan Kuruluşlar

Sn.Yetkili

BISTECH Faz 2+ geçişinden sonra ilan edilecek bir tarihte devreye alınacağı daha önce ilan edilen ve Borsamız Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda (VIOP) belirli sözleşmelerde uygulanacak Akşam Seansı uygulaması ile ilgili teknik hazırlıklar tamamlanmıştır. Söz konusu uygulama ile birlikte VIOP işlem saatlerinin uluslararası piyasalar ile aynı anda açık olduğu süre artırılarak yatırımcılarımızın daha etkin risk yönetimi yapabilmelerine imkan sağlanması hedeflenmektedir.

Akşam Seansı uygulamasına ait planlanan işleyiş esasları aşağıda özetlenmektedir:

- Akşam Seansı; mevcut durumda 09:30-18:15 arasında sürekli müzayede esasına göre düzenlenen normal seansı takiben 19:00-23:00 saatleri arasında sürekli müzayede esasına göre düzenlenen seanstır. Bu seanstaki işlemler bir sonraki gün gerçekleşecek işlemler ile beraber takasa konu olacaktır. İlk etapta Endeks Vadeli İşlem Sözleşmeleri (BIST 30, BIST Banka, BIST Sınai, BIST Likit Banka ve BIST Banka Dışı Likit 10) için Akşam Seansı düzenlenecektir.

Endeks Vadeli İşlem Sözleşmeleri Seans Saatleri		
1	VIOP_SEANS_ONCESI_AH	07:30:00
2	VIOP_SUREKLI_MZYD	09:30:00
3	VIOP_SEANS_SONU	18:15:00
4	VIOP_UF_ILANI	≈18:45:00
6	VIOP_GUNSONU	≈18:46:00
7	VIOP_AS_ONCESI	18:50:00
8	VIOP_AS_SUREKLI_MZYD	19:00:00
9	VIOP_AS_SONU	23:00:00
10	VIOP_GUNSONU_AS	23:15:00
11	VIOP_YAYIN_AS	23:30:00

- Normal seansta girilen bir emrin Akşam Seansında geçerli olabilmesi için emir girişinde belirtilmesi (TW'de emir giriş ekranında yer alan kutucuğun işaretlenmesi, FIX Protokolünde 336 tag numarasının A olarak işaretlenmesi ve OUCH Protokolünde ise 106 tag numarasının 1 olarak işaretlenmesi) gerekmektedir. Emirler iptale kadar geçerli (İKG), tarihli (TAR) ya da Gün emir süreleri ile gönderilebilmektedir. Normal seansta Gün emir süresi ile Akşam Seansında geçerli olacak şekilde girilen emirler ve Akşam Seansında girilen emirler Akşam Seansı sonunda iptal edilecek bir sonraki normal seansa taşınmayacaktır.

- Emir girişinde Akşam Seansında geçerli olacağı belirtilmeden sisteme gönderilmiş ve henüz eşleşmemiş İKG veya TAR emirler, Akşam Seansında inaktif statüye çekilecekler ve bu seanslar süresince gerçekleşecek işlemlerden etkilenmeyeceklerdir. Bu emirler normal seans başlangıcı ile zaman öncelikleri korunarak sistem tarafından otomatik olarak aktif statüye çekileceklerdir. Böylece Akşam Seansına katılmak istemeyen üyelerin etkilenmesinin önüne geçilecektir.
- Akşam Seansında; özel işlem bildirim yapılmayacak, esnek sözleşme oluşturulamayacak ve vadelerarası strateji emirleri kullanılamayacaktır.
- Akşam Seansı boyunca normal seansla aynı şekilde, kullanıcı terminali (TW), Fix ve OUCH protokolü üzerinden emir girişi gerçekleştirilebilecektir. Akşam Seansında piyasa emri kullanılamayacak, girilebilecek emir türleri limit ve şarta bağlı emirler ile sınırlandırılacaktır. Emir geçerlilik süreleri de sınırlandırılarak sonraki seanslara aktarılan, İKG ve TAR emirlerin girilmesine izin verilmeyecektir. Günlük, gerçekleşmezse iptal et (GİE), kalanı iptal et (KİE) emir tipinde emirler girilebilecektir. Emrin Akşam Seansında geçerli olup olmayacağını belirten alan FIX aracılığıyla değiştirilememektedir. Bu alanda bir değişiklik yapılmak istenirse emir iptal edilip yeni bir emir sisteme gönderilmelidir. TW aracılığıyla yapılan değişikliklerde ise sistem otomatik olarak eski emri iptal edip yeni bir emir numarası ile bir emir yaratmaktadır.
- Akşam Seansında uygulanacak fiyat limitleri ilgili günün normal seansının sonunda hesaplanan uzlaşma fiyatı üzerinden belirlenecek ve normal seans sonu uzlaşma fiyatının $\pm\%3$ 'ü olarak uygulanacaktır.
- Akşam Seansında gerçekleşen işlemler gün sonu ve vade sonu uzlaşma fiyatı hesaplamalarında kullanılmayacaktır.
- Normal seansta gerçekleşen işlemlere ait “Son, % Değişim, Yüksek, Düşük, İşlem Miktarı ve İşlem Hacmi” gibi fiyat istatistikleri Akşam Seansına girilmesi ile birlikte sıfırlanacaktır. Her seans için istatistikler sadece ilgili seanstaki işlemler kullanılarak yayınlanacaktır.
- Bülten, emir/işlem defterleri, üye bazında işlem hacmi (vuhf) ve işlem tarafı verileri dosyaları (vtb) her seans sonunda ayrı olarak yayınlanacaktır.
- Normal ve Akşam Seansında borsa payı oranları aynı olarak uygulanacaktır.
- Akşam Seansı süresince, işlem iptali başvurularının işlem sonrasında belirli bir zaman içerisinde bildirilmesi kuralı devam ettirilecek ancak seanslarda gerçekleşen işlemlere ilişkin değerlendirme ertesi gün (T+1) normal seans içerisinde yapılarak gerekli işlem tesis edilecektir.
- Bir önceki günün (T-1) Akşam Seansında gerçekleşen işlemler ile T günü normal seansta gerçekleşen işlemlere ait hatalı işlem düzeltmeleri T günü uzlaşma fiyatı ilanına kadar yapılabilecektir.
- Akşam Seansı boyunca, Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası Prosedürü çerçevesinde belirtilen koşulların sağlanması durumunda, VİOP personeli tarafından telefonla emir iptali ancak en iyi gayret esasına göre yapılabilecektir. Bu seanslar içerisinde telefonla emir alınmayacak olup verilecek hizmetlerin kısıtlı olabileceği gözönünde bulundurulmalıdır.
- Akşam Seansında işlem anı risk yönetimi sistemi devrede olacaktır. Üyeler, hesaplarındaki risk ve teminat değerlerini PTRM ekranlarından kontrol edebilecektir. Akşam Seansı süresince sürdürme seviyesi uygulaması korunacaktır. Akşam Seansında işlem yapmayan hesapların risk ve teminat dengesi değişmeyecektir.

- Akşam Seansında değişim teminatı hesaplanırken, piyasada geçen son işlem fiyatı ile hesabın işlem fiyatları arasındaki fark dikkate alınacaktır. Akşam seansı sonrası, T+1 günü ilk risk hesaplama anında (yaklaşık 00:45) ise değişim teminatı hesaplamasında uzlaşma fiyatları kullanılacaktır. Bu sayede, Akşam Seansında işlem yapmayan hesapların bulundurulması gereken teminat değerlerinin Akşam Seansındaki fiyat hareketlerinden etkilenmemesi sağlanacaktır.
- Normal seansa ilişkin gün sonu teminat tamamlama çağırısı hesaplanırken Akşam Seansında gerçekleşen işlemler dikkate alınmayacak, bu işlemler bir sonraki iř gününe ait gün sonu döngüsüne dahil edilecektir.
- Akşam Seansında gerçekleştirilen işlemler sonucunda oluşan zararlar ve prim borçları ile karlar ve prim alacakları bir sonraki iř gününün sonunda hesaplara yansıtılacaktır.

Bu kapsamda nihai süreçte ve testlerde herhangi olumsuz bir durum tespit edilmemesi halinde söz konusu özelliğin 17 Ocak 2020 tarihinde devreye alınması hedeflenmektedir. ye testlerine Faz-2 geçişi ile başlanan ve BISTECH serbest ye test ortamlarında (yeler için 10.57.3.8 - veri yayın kuruluşları için 10.57.3.17/185.76.203.244) test edilebilir durumda olan Akşam Seansı uygulamasının planlanan canlıya alma tarihine kadar üyelerimiz, veri yayın kuruluşları ve yazılım sağlayan kuruluşlar tarafından azami ölçüde test edilmesi ve fonksiyona ilişkin geliştirmelerin kalan sürede tamamlanması önem arz etmektedir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Ali ÖMÜRBEK
Genel Müdür Yardımcısı